

Få styr på volden! – en sanselig tur for unge

Der er gennem tiden kommet mange bud på, hvordan en voldvandring på Fredericia Vold kunne være. Der er bare aldrig kommet et forslag til, hvordan en vandring til unge mennesker kunne være. Det har vi prøvet at lave.

Vi har været i praktik hos Bymuseet i Fredericia, og vores opgave var at lave en vandring for folk på vores egen alder.

Vi har delt opgaven op i fire ture:

- en tur med fokus på lugte og dufte
- en tur med fokus på lyde
- en tur med fokus på farver
- og en tur med fokus på oplevelser

Vi har desuden taget billeder af de ting, vi har beskrevet.

Lea Vibe Dideriksen og Frederik Schelde-Jensen

Lugte og dufte på Fredericia Vold

Ved nogle af beskrivelserne kan blive nødt til at tænke sig mange år tilbage i tiden, før teksten stemmer overens med i dag.

Bilosen er kommet til for omtrent 50 år siden, da gennemsnitsdanskeren fik bil. Langs voldanlægget kan man lugte bilernes udstødning og deres virkning på fuglesang og på træernes puslen med bladene.

Sved kan lugtes, hvis du bliver passeret af en løbende motionist. Den karakteristiske lugt kan hurtigt hive dig ud af tankerne om de blodige slag, de skrigende kommandanter og de lemlæstede soldater og tilbage i nutiden igen.

Der var engang en sølvtøjsfabrik på hjørnet af Vester Voldgade og Vendersgade, dér hvor Fakta og parkeringspladsen nu ligger. Fabrikken var ejet af Cohr. Når man går og tænker på sølvtøj, tænker man måske på sølvtøjspudsemidlet Silvo. Så hvis du er meget kreativ, kan du godt fornemme aromaen af Silvo i luften.

Krudtslam kan du lugte, hvis du passerer Prinsessens Bastion. Her kan man se en stor del af voldens artilleri, nemlig to 84 pd. granatkanoner, en 24 pd. kuglekanon, to 12 pd. kuglekanoner, seks stk. tre pd. kuglekanoner og en 50 pd. mortar. "Pd." betyder "pund". Så hvis man skød en 84 pd. kugle af sted, vejede den ca. 42 kilo.

Havluften kan især fornemmes og lugtes fra Lundings Monument, der blev opsat i 1899, tæt ved den gule vagtbygning, der blev bygget i 1857. Fredericia blev sjældent angrebet fra søen, fordi kongeriget var i besiddelse af en stærk og mægtig flåde.

Lydene man kan høre på Fredericia Vold

Hele året rundt kan du høre den samme lyd. Lige meget hvor mange I er. Lige meget om du løber eller går. Lige meget om det er nat eller dag. Vådt eller tørt. Koldt eller varmt. Du kan altid høre dig selv.

Kanonerne på Prinsessens Bastion har altid betydet meget for Fredericias voldanlæg. I mange film, hvor der bliver brugt kanoner, ser man ofte, at der bliver skudt flere gange i minuttet. Men i virkeligheden skød man kun omkring seks kugler af sted om dagen, fordi kanonen blev overophedet, og derfor kunne man ikke arbejde med den.

Bilernes lyd dominerer efterhånden meget af en fredelig gåtur på Fredericia Vold. Det er faktisk kun ved DSBs mindelund og ved små fordybninger i Volden, at man ikke kan se biler.

Togskinnerne i byen har overtaget en hel bastion. I 1865 kom jernbanenettet og havneanlægget til, og derfor blev Oldenborgs Bastion jævnet med jorden og erstattet af industrisamfundets installationer. Togarbejdernes historie præger meget Holstens Bastion. Her finder man Mindelunden, der blev opført i 1939 og ærer de arbejdere, der enten døde ved arbejdsulykker eller blev dræbt i 2. verdenskrig.

Skibene, der majestætisk og pompøst sejler på Lillebælt, kan somme tider give store og frygtindgydende lyde fra sig, som ikke just passer ind i den store historiske sammenhæng. Der har altid været skibe på søen mens volden har eksisteret, men det er først lang tid efter voldens storhedstid, at skibene har sagt "tuuuut" i stedet for "boom".

Obersterne har altid spillet en stor rolle i voldens historie. Man siger, at der efter stilhed kommer storm. Det udsagn passer meget godt på obersternes rolle, for de har selvfølgelig råbt og kommanderet med deres tropper, men deres stemmer har ikke kunne måle sig med kanonernes djævelske torden. Ved oberst Lundings Mindesmærke, Danmarks Bastion, er der også en stilhed, som unægtelig gør stemningen lidt mere trykket. Måske er det blot obersternes stemmer, der råber og skriger, før kanonerne skal lyde.

Farverne man kan se på Fredericia Vold

De mørke træer, der står på volden, har ikke altid stået der. Der stod faktisk ikke nogle træer på volden i krigstid. Voldene har altid været "bare" på den måde, at der faktisk kun har groet tjørnekrat i bunden ved voldgravene, for at fjenden ikke kunne kravle op ad volden. Træerne er med til at gøre volden til en naturattraktion og ikke kun et sted for historieinteresserede mennesker.

De to porte, Prinsens Port og Nørreport, er de mest farverige bygninger på hele volden. De er henholdsvis bygget i 1753 og 1922 og har hver deres spændende historiske betydninger og historier. Prinsens Port pryder den grønne vold med dens skrigende gule farve, medens Nørreport er malet rød. Sidstnævnte går næsten i ét med naturen, forstået på den måde at hvis du ser den fra siden, ser det ud som om, den kommer ud af jorden. Som om den er blevet skudt ud af jorden med en kanon.

Når det er vinter og den hvide sne har lagt sig som et stort tæppe på volden, kan det være svært for nogle at se det nedlagte vandtårn. Vandtårnet, der står på Prins Georgs Bastion, blev opført i 1908 og har forsynet byen med vand indtil slutningen af 1980'erne. I dag er det muligt at få et formidabelt kig over byen ved at gå op i tårnets top. For turister er dette muligt i sommerperioden.

Den grønne farve er den mest dominerende på Fredericia Vold. Volden er grøn store dele af året. Den skifter kun farve til hvid, når der falder sne i vinterperioden. Voldtoppen er hovedsageligt dækket af græs, nedfaldne blade og grene, fodaftryk og små planter.

Den grå beton, der omgiver Bunkermuseet, oser langt væk af kulde, mørke, kedsomhed og frygt. Frygten for at man snart skal blive angrebet af flyvende bombere. Man byggede bunkerne, fordi englænderne smed bomber i håb om at ramme de tyske tropper under 2. Verdenskrig. I 1995 blev der i de to bunkers indrettet et bunkermuseum, der er åbent for offentligheden i sommerhalvåret.

Om sommeren er voldgraven grøn fordi den genspejler alle træernes grønne blade. Om vinteren er den hvid, fordi den genspejler sneen, og fordi der ligger is på graven. Om foråret og efteråret er graven blågrøn på grund af spejlingen af himmelen og af de grønne planter, der omkranser graven. Dermed er voldgraven den attraktion på vold-ruten, der bliver malet med den største palet.

Fuglene på volden er geografisk umulige at placere. De er altid lige ved siden af dig, men det næste sekund flyver de og synger en flot sang, 100 meter foran dig. Deres farver skifter, ligesom voldgraven hele året rundt. Det kan være, at du på din vold-tur møder en hvid måge eller en sort krage. En blåmeise eller en solsort. En farverig musvit eller en gråbrun spurv. Der er mange fugle, du kan møde på volden, der synger sange. Måske synger de om de faldne soldater, de har hørt historier om, siden de var små.

Bladene på volden skifter også farve året rundt. Lige meget om de sidder på træerne, eller om de ligger på jorden eller i voldgraven, pryder de volden. I foråret og om sommeren sprudler de af den grønne farve, mens de i vinterhalvåret er brune og døende. De er rigtig gode minder om de faldne soldater.

Oplevelserne på Fredericia Vold

Picnicudflugten er en hyggelig oplevelse der let kan foretages på volden. Der er masser af afkroge på volden hvor I kan nyde en medbragt frokost.

En gåtur med hunden eller familien er både godt for krop og sjæl. Den indeholder et væld af historiske attraktioner og kan startes og sluttes fra mange steder. En god og indholdsrig tur vil fx være fra Holstens Bastion til Kastellet. Der ser man hele volden og får alle de vigtige og kendte attraktioner med. Turen er cirka på to kilometer. En anden tur kan være fra Prins Georgs Bastion til Danmarks Bastion. Turen er næsten på en kilometer og er for dem, der blot vil mærke til historiens vingesus.

Mange mennesker kombinerer historien med sundheden. De tager enten en løbe- eller joggingtur, og på den måde ser de historiske bygninger og samtidig bevæger de sig.

Der er en enkelt legeplads på volden. Den ligger ved Bunkermuseet. Legepladsen må benyttes af alle.